

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav informačních studií a knihovnictví

Autoreferát k disertační práci

Mgr. Tomáš Bouda

**Čtení v digitální době – tablet v osobním informačním
prostředí čtenáře**

Reading in the Digital Age – Tablet in the Reader 's Personal
Information Environment

Praha 2017

Vedoucí práce: PhDr. Petr Škyřík, Ph.D.

Obsah autoreferátu

1 Řešený problém.....	3
2 Kontext Informační vědy	3
3 Hlavní pojmy.....	3
4 Teoretická část práce	4
4.1 Čtení v době digitální	4
4.1.1 Transformace analogového prostředí v prostředí digitální	4
4.1.2 Atomizace textu	4
4.1.3 Hyper čtení	4
4.2 Čtení optikou fenomenologie	5
5 Praktická část práce	6
5.1 Cíle a metodologie výzkumu	6
5.2 Výsledky	7
5.2.1 Hlavní výzkumná otázka (konceptuální struktura vnímání)	7
5.2.2 Vedlejší výzkumné otázky	8
5.2.3 Komparace konceptuální struktury	10
6 Vybrané zdroje:	11
7 Autorova publikační a lektorská činnost.....	13

1 Řešený problém

Práce se zabývá problematikou čtení v digitální době. Klademe si otázku: Jak digitální doba a její typické charakterové vlastnosti mění čtení? Soustředíme se na problém čtení vědeckých textů na tabletu, který hraje důležitou roli v kontextu osobního informačního prostředí čtenářů. Konkrétně nás zajímá, jak fenomén čtení z tabletu vnímají samotní čtenáři digitálních dokumentů. Současně nás zajímají slabá místa v designu tabletu a aplikací pro čtení, na které se snažíme upozornit.

2 Kontext Informační vědy

Čtení v době digitální je zkoumáno v kontextu osobního informačního prostředí čtenářů odborných textů na tabletu. Tablet zde hraje důležitou roli. Stává se součástí informačních procesů a rozhraním, které člověk využívá k interakci s informacemi. Na problematiku jsme tak mohli nahlížet metodologickým a konceptuálním aparátem Informačních věd s přispěním disciplíny Interakce člověka s počítačem.

3 Hlavní pojmy

Pro účely práce bylo třeba definovat pojem čtení, digitální dobu a osobní informační prostředí.

- Na **čtení** je v práci nahlíženo jako na metodu, která je součástí osobního informačního prostředí čtenáře. Tedy metodu, kterou člověk používá k osvojování znalostí za účelem jejich využívání ve společnosti. Čtení chápeme jako komplexnější tělesné poznání: vnímání textu není totiž záležitostí pouze vizuální, ale také hmatovou a tělesnou. V kontextu digitální doby je tento fakt pro analýzu v rámci práce klíčový.
- **Digitální doba** je charakterizována především exponenciálním růstem informací, digitalizací a vznikem různých elektronických zařízení, které umožňují zobrazit, a tak i číst digitální dokumenty na displejích.
- **Osobní informační prostředí**, které tvoří hardware, software a metody práce s informacemi, si člověk buduje především s cílem zajistit si přístup k informacím, mít možnost s nimi pracovat a pro různé účely je využívat. Jedná se o prostředí, ve kterém jsme schopni saturovat naše informační potřeby prostřednictvím realizace informačních úkonů.

4 Teoretická část práce

V rámci teoretické části práce jsme si položili otázku: Jak doba digitální ovlivňuje jednu z prastarých dovedností lidské civilizace – čtení?

Teoretická část práce byla sestavena na základě analýzy odborných relevantních zdrojů. Její základní struktura je následující:

- Čtení v době digitální
- Čtení optikou fenomenologie

4.1 Čtení v době digitální

Kapitola obsahuje stručný exkurz do historie čtení, pokračuje diskusí nad vlivem digitálních dokumentů na čtení a končí popisem nových čtenářských návyků, které se v digitální době objevují. Digitální doba ovlivňuje čtení v následujících bodech.

4.1.1 Transformace analogového prostředí v prostředí digitální

Domníváme se, že jak transformace od kultury orální ke kultuře psaných dokumentů (vznik antického písemnictví), tak přechod od kultury analogové ke kultuře digitální mají vliv na psychický i kognitivní vývoj jedince i samotné společnosti. Významnou proměnnou ovlivňující a určující tento proces je bezesporu podstata dokumentu, na který je informace zaznamenána. V prvním případě – orální kultuře – bychom mohli s nadsázkou označit jako dokument mysl člověka, do níž jsou vryty informace. V případě druhé to jsou dokumenty typu svitek, kodex a kniha. A dokumenty, které se objevují v digitální době, jsou především hypertext a e-knihy.

4.1.2 Atomizace textu

Atomizace textu je patrná především na příkladu hypertextu, který umožnil komponovat autorům nelineární a nekontinuální texty bez tradiční hierarchické struktury, jak jsme zvyklí u tištěných knih nebo časopisů. Díky demokratickému a neuzavřenému charakteru textu, možnosti vstoupit do jeho struktur z mnoha směrů a díky jeho nekonečnosti se o tento fenomén zajímal např. poststrukturalismus a postmodernismus. Ukázalo se však, že číst hypertext vyžaduje vyšší míru soustředění a kognitivního úsilí a nenavozuje ani intenzivní čtenářský zážitek. Atomizaci textu dále podporuje útržkovité online zpravodajství nebo konzumace krátkých zpráv z informačních streamů Facebooku, Twitteru nebo Instagramu.

4.1.3 Hyper čtení

Zvětšující se objem informací způsobuje změny čtenářských návyků. Tyto návyky lze souhrnně označit termínem hyper čtení. Hyper čtení předpokládá využívání všudypřítomné možnosti vyhledávat informace v digitálních dokumentech. Vyhledávat lze na úrovni elektronických zdrojů, ale také na samotné úrovni textových a jiných dokumentů (wordovský dokument, PDF, ale také excel apod.). Dnes tento způsob vyhledávání poskytují všechny významnější nástroje: např. Evernote, Google Disk nebo Dropbox. Hyper čtení se vyznačuje následujícími čtenářskými návyky:

- filtrování – schopnost technologií prohledávat soubory a dokumenty za účelem rychlého nalezení podstatných informací, o kterých čtenář předpokládá, že jsou pro něj užitečné;
- povrchní čtení – proces, při kterém čtenář zběžně pročítá dokument a snaží se získat bližší představu o jeho obsahu a struktuře;
- vyzobávání – proces, při kterém jsou čtenářem extrahovány pro něj relevantní části textu;
- zavádění důležitosti – čtenář klade důraz na části textu, které jsou pro něj důležité a podstatné s ohledem na kontext své práce nebo souvislosti, ve kterých se aktuálně nachází;
- důraz na vizuální informace – čtenáři při procházení hypertextu, ve kterém se vyskytují vizuálně zpracované informace, často kladou na takto prezentované informace větší důraz nežli na samotný text;
- de-autorizace textu – čtenář se často na webu setkává s textem, u kterého není znám autor, nebo se jedná o plagiát;
- čtení více dokumentů zároveň – na obrazovce notebooku má čtenář zároveň otevřeno více oken s různými dokumenty, často z nich komponuje nový text, vybírá citace nebo si ověřuje informace;
- Hyper čtení se i přes své negativní aspekty, stalo nezbytnou dovedností studentů a pracujících v nejrůznějších oborech.

4.2 Čtení optikou fenomenologie

Tato kapitola představuje fenomenologii jako vhodný vědecko-analytický nástroj pro zkoumání fenoménu čtení. Fenomenologie je jako interpretativní metoda porovnávána s pozitivisticky orientovaným výzkumným přístupem. Předznamenáváme tak praktickou část práce, ve které je použita Interpretativní fenomenologická analýza pro popis prožitku a zkušeností intenzivních uživatelů tabletu při četbě odborných textů.

V kapitole jsou analyzována základní východiska fenomenologie – struktura vnímání, hermeneutika a tělesná fenomenologie, která je vztažena k problematice nemateriální podoby média.

V rámci kapitoly jsou popsány i tři výzkumy, které se zaměřují na čtení z obrazovky a aplikují fenomenologický přístup.

5 Praktická část práce

V rámci praktické části práce byl realizován kvalitativní interpretativní výzkum.

5.1 Cíle a metodologie výzkumu

Cíl výzkumu:

Detailně popsat prožitek a zkušenost intenzivních uživatelů tabletu při četbě odborných textů.

Hlavní výzkumná otázka:

Jakou podobu má konceptuální struktura vnímání intenzivních uživatelů tabletu, kteří na něm čtou odborné texty?

Vedlejší výzkumné otázky:

1. Jaký prožitek zakouší intenzivní uživatelé tabletu při čtení odborných článků na tabletu?
2. Jak mohou zkušenosti intenzivních uživatelů tabletu implikovat design aplikací pro čtení?
3. Jakou roli hraje tablet v kontextu osobního informačního prostředí čtenáře?
4. Jaký vliv má somatosenzorická zkušenost čtenáře na jeho práci s elektronickým textem?
5. Jaký vliv má na prožitek z četby a na praktiky, které si čtenáři osvojují, nemateriální podstata elektronického dokumentu?

Výzkumné paradigma:

Kvalitativní interpretativní paradigma

Výzkumné metody:

- Interpretativní fenomenologická analýza (IPA)
- Škála na měření pozitivní a negativní afektivity (PANAS)

Výzkumný vzorek:

Šest intenzivních čtenářů odborných textů na tabletu.

Kritéria rekrutace respondentů:

1. Studují nebo v minulosti studovali na univerzitě nebo vysoké škole.
2. Vlastní svůj tablet s operačním systémem iOS nebo Android a ten denně využívají za účelem četby.
3. V posledních třech měsících intenzivně čtou odborné texty na tabletu. Slovem intenzivní čtenář je v tomto smyslu myšlen člověk, který za poslední tři měsíce přečetl nejméně tři a více elektronických odborných nebo populárně naučných článků a nejméně jednu elektronickou odbornou nebo populárně naučnou knihu. Takový čtenář je zároveň zvyklý s textem více pracovat. Typicky jej čte především proto, aby jej následně použil ve své práci, např. pro výuku, studium nebo jako zdroj ve své písemné práci apod. Čtení takových textů a také práce s nimi se u intenzivního čtenáře předpokládá být jakousi osobnostní výbavou a běžnou integrální součástí jeho života.

Metody sběru dat:

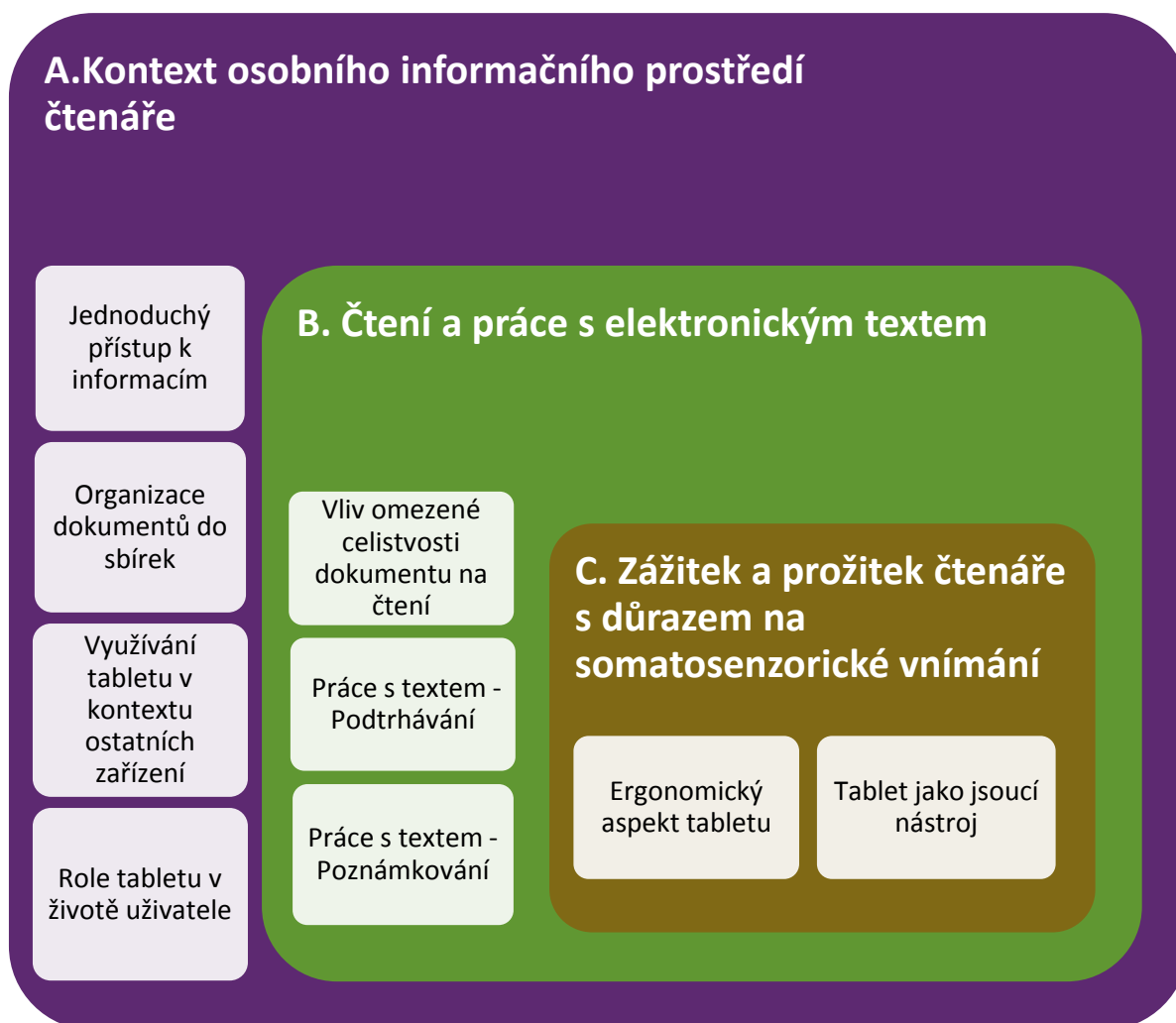
- Hlubkové polostrukturované rozhovory
- Dotazníkové šetření

5.2 Výsledky výzkumu

V rámci analýzy rozhovorů bylo vytvořeno 50 unikátních konceptuálních kódů, ze kterých vznikla konceptuální struktura vnímání (kap. 5.2.1 Hlavní výzkumná otázka). Tato struktura byla následně komparována s dvěma podobnými studii (kap. 5.2.3 Komparace konceptuální struktury).

5.2.1 Hlavní výzkumná otázka

Hlavním výsledkem výzkumu (hlavní výzkumná otázka) je konceptuální struktura vnímání, která reprezentuje zkušenost cílové skupiny se čtením odborných textů na tabletu. Mezi hlavní koncepty patří a) kontext osobního informačního prostředí čtenáře, b) čtení a práce s elektronickým textem a c) zážitek a prožitek čtenáře s důrazem na somatosenzorické vnímání. V kategoriích jsou pak dílčí témata (Obrázek 1 Konceptuální struktura kategorií a témat).

Obrázek 1 Konceptuální struktura kategorií a témat

5.2.2 Vedlejší výzkumné otázky

1. Jaký prožitek zakouší intenzivní uživatelé tabletu při čtení odborných článků na tabletu?

- Mezi intenzivními čtenáři digitálních textů na tabletu můžeme rozlišovat dvě skupiny. První na tablet pohlíží striktně pragmaticky. Tablet jim umožňuje efektivně plnit pracovní úkoly spojené s četbou. Druhá skupina si k tabletu vypěstovala více závislostní vztah. V tomto případě hraje tablet roli také komunikačního nástroje a prostředku zábavy.
- Při používání tabletu se respondenti cítí aktivně, povzbuzeně nebo zainteresovaně. Tyto emoce nejsou pouze výsledkem efektivní práce respondenta s textem zobrazeným na tabletu, ale také tím, že tablet svoji podstatou umožňuje zůstat v kontextu se čtenářovým okolím i tehdy, když se v něm respondent fyzicky nevyskytuje.
- Digitální text zobrazený na tabletu a práce s ním je v mnohých ohledech díky své nemateriální podstatě problematická (např. omezená celistvost dokumentu je nevýhodou při další práci s textem, při jeho analýze, interpretaci, při výuce apod.). Použitelnost digitálního dokumentu při psaní poznámek také není ideální. I přesto však respondenti uvádějí, že jim digitální dokumenty vyhovují. Důvodem je především dostupnost textů kdekoli a kdykoli. Tento pragmatický a utilitaristický přístup ke čtení digitálních textů na tabletu převládá navzdory nižší uživatelské přívětivosti rozhraní.

2. Jak mohou zkušenosti intenzivních uživatelů tabletu implikovat design aplikací pro čtení?

- První identifikovanou designérskou výzvou je zefektivnění interakce mezi PC nebo notebookem a tabletem, na kterém je zobrazen digitální dokument s poznámkami. Takovou komunikaci obou zařízení by uvítal především čtenář, který sám píše vlastní odborné texty. Vhodnou funkcí by bylo efektivní přenášení podtržených částí textu ve formě citátů přímo na obrazovku PC nebo notebooku.
- Druhá výzva se týká omezené celistvosti dokumentu. Ta neumožňuje čtenáři digitální text nahlédnout z odstupů. Čtenář nevidí, jaký obsah následuje, a je ochuzen o kontext celé argumentační strategie, kterou mu odborný text předkládá. Tím má čtenář ztíženou další práci s textem – orientaci v textu, interpretaci a analýzu textu nebo např. jeho výklad dalšímu publiku při výuce. Tyto konkrétní praktiky práce s textem tablet dostatečně nepodporuje.
- Třetí identifikovanou designérskou výzvou je zefektivnění vytváření poznámkového aparátu v digitálním dokumentu. Je patrné, že někteří čtenáři mají vlastní systém poznámek, který jim následně umožňuje s textem efektivně pracovat. Jako příklad může posloužit zvyk jednoho z respondentů, který si poznámky vpisuje v případě tradiční knihy na její přední stránky. Vzniká zde tak osobní index témat, který může čtenář později použít při orientaci v textu. Digitální poznámky by mohly být generovány do požadovaného místa v knize automaticky, případně by takový index mohl nabývat interaktivní podoby, jako je obsah v MS Wordu nebo souboru PDF.

- Čtvrtá designérská výzva se týká problému vyrušování čtenáře od čtení. Čtenáři jsou často rušeni od četby notifikacemi, které je upozorňují na aktivitu na sociálních sítích. Na tabletech sice lze zapnout např. letecký režim, případně vypnout všechny notifikace, bylo by však možné tyto funkce zautomatizovat, případně vytvořit adaptabilní rozhraní aplikace pro čtení. To by fungovalo tak, že jakmile bude čtenář číst, notifikace budou potlačeny, jakmile čtenář číst přestane a bude se po definovanou dobu věnovat jiné činnosti, notifikace budou opět zapnuty apod.
- Pátou výzvou pro designéry aplikací pro čtení nebo pro výrobce tabletů je intenzita záření obrazovky. Problémem je především skoková záře obrazovky, když čtenář zapne tablet ve tmě. Intenzita je často taková, že si na ni musí čtenář zvykat delší dobu. Řešením by opět mohla být adaptabilita záření, která v dnešních tabletech také implementována je. Často ji však uživatel neumí ovládat nebo zapomeně zapnout.

3. Jakou roli hraje tablet v kontextu osobního informačního prostředí čtenáře?

- Tablet je všeobecně velice rychle přijímán do osobního informačního prostředí respondenta.
- Respondenti oceňují na tabletu především jednoduchý přístup k informacím a také možnost organizovat dokumenty do strukturované sbírky nebo knihovny digitálních dokumentů, které jsou dostupné kdykoli a kdekoli.
- Respondenti tablet nevyužívají pouze pro čtení, ale také při psaní vlastních odborných textů. Tablet je tak pomůckou, ze které respondent při psaní vlastního textu čerpá, samotný text však píše na svém PC nebo notebooku.

4. Jaký vliv má somatosenzorická zkušenost čtenáře na jeho práci s elektronickým textem?

- Respondenti se neradi učí nová gesta nebo funkcionality, které jim nabízí aplikace pro čtení.
- Respondenti mají raději taková gesta a ovládání tabletu při čtení, na které jsou zvyklí z tradiční četby knihy.
- Intenzivním uživatelům tabletu ustupuje zařízení při čtení do nevědomí a jejich kognitivní úsilí je věnováno obsahu digitálního dokumentu.
- Můžeme definovat několik rušivých elementů, které respondentům narušují soustředění – nejčastěji je to váha tabletu, notifikace ze sociálních sítí, záře obrazovky nebo chyby v systému.

5. Jaký vliv má na prožitek z četby a na praktiky, které si čtenáři osvojují, nemateriální podstata elektronického dokumentu?

- Respondenti si text přibližují tak, aby se jim dobře četl.
- Zobrazení celé stránky je pro respondenty důležité, ale převládají praktické aspekty četby, tedy velikost písma nebo optimální zobrazení stránky tak, aby se dobře četla.
- Přehled o celistvosti dokumentu je důležitý především tehdy, když se k textu respondenti vrací.
- Šířka náhledu přes více stran a schopnost jednoduše vidět obsah další stránky umožňují respondentům vytvářet si obraz dokumentu a využívat prostorovou paměť, potřebnou pro další práci s textem.

- Pouze polovina respondentů s digitálním textem pracuje tak, že si v něm podtrhává a vytváří poznámky.
- Tablet prozatím není schopen nabídnout takovou míru uživatelské přívětivosti, která by vytváření poznámek a podtrhávání výrazně podporovala. Tuto slabou stránku do jisté míry kompenzuje digitální tužka – stylus.
- Vytváření poznámek a podtrhávání v textu je ovlivněno tím, jak bude s textem dále respondent nakládat.

5.2.3 Komparace konceptuální struktury

V rámci výzkumu byla provedena komparace konceptuální struktury s výsledky dvou podobných studií:

- ROSE, Ellen, 2011. The phenomenology of on-screen reading: University students' lived experience of digitised text. *British Journal of Educational Technology* [online]. 42(3), 515-526 [cit. 2016-09-18]. DOI: 10.1111/j.1467-8535.2009.01043.x. ISSN 00071013. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1467-8535.2009.01043.x>
- KESTERSON, Katherine, 2015. *A Phenomenological Investigation of Transactional Reading Experiences of 12th Grade Digital Natives in Rural Northeast Georgia: Print and Digital Texts*. Lynchburg. Dostupné z: <http://digitalcommons.liberty.edu/doctoral/1060>. Disertační práce. Liberty University. Vedoucí práce Connie McDonald.

Komparací docházíme k závěru, že námi identifikovaná konceptuální struktura je konzistentní a významně se nemění ani obsahově ani v průběhu času. Strukturu tak můžeme použít pro konceptuální uchopení problematiky čtení na elektronickém zařízení a aplikovat ji jako teoretický základ pro další výzkumné aktivity.

6 Vybrané zdroje:

- FIDEL, Raya, 2012. *Human information interaction: an ecological approach to information behavior*. Cambridge, Mass: MIT Press. ISBN 02-620-1700-8.
- GEEL, Matthias, 2015. *Memsys: A Personal Resource Management Infrastructure*. ETH-Zürich, 234 s. Dostupné také z: <http://e-collection.library.ethz.ch/eserv/eth:48705/eth-48705-02.pdf>. Doctoral and Habilitation Theses.
- HAYLES, Katherine, 2012. *How we think: digital media and contemporary technogenesis*. London: The University of Chicago Press, xiv, 280 pages.
- KESTERSON, Katherine, 2015. *A Phenomenological Investigation of Transactional Reading Experiences of 12th Grade Digital Natives in Rural Northeast Georgia: Print and Digital Texts*. Lynchburg. Dostupné také z: <http://digitalcommons.liberty.edu/doctoral/1060>. Disertační práce. Liberty University. Vedoucí práce Connie McDonald.
- KOUTNÁ KOSTÍNKOVÁ, Jana a Ivo ČERMÁK, 2013. Interpretativní fenomenologická analýza. ŘIHÁČEK, Tomáš, Ivo ČERMÁK a Roman HYTYCH. *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, s. 9 - 43.
- KUIJPERS, Moniek a Frank HAKEMULDER, 2014. Exploring absorbing reading experiences: Developing and validating a self-report scale to measure story world absorption. *Scientific Study of Literature* [online]. **4**(1), 89-122 [cit. 2015-08-29]. DOI: 10.1075/ssol.4.1.05kui. Dostupné z: <http://www.jbe-platform.com/content/journals/10.1075/ssol.4.1.05kui>
- LI, Liang-Yi, Gwo-Dong CHEN a Sheng-Jie YANG, 2013. Construction of cognitive maps to improve e-book reading and navigation. *Computers & Education* [online]. **60**(1), 32-39 [cit. 2014-10-17]. DOI: 10.1016/j.compedu.2012.07.010. Dostupné z: <http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0360131512001704>
- LIU, Ziming, 2005. Reading behavior in the digital environment: Changes in reading behavior over the past ten years. *Journal of Documentation* [online]. **61**(6), 700-712 [cit. 2014-03-17]. DOI: 10.1108/00220410510632040. Dostupné z: <http://www.emeraldinsight.com/10.1108/00220410510632040>
- MANGEN, A. a A. VAN DER WEEL, 2015. Why don't we read hypertext novels?. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies* [online]. 1-16 [cit. 2015-08-26]. DOI: 10.1177/1354856515586042. Dostupné z: <http://con.sagepub.com/cgi/doi/10.1177/1354856515586042>
- MANGEN, Anne a Adriaan VAN DER WEEL, 2016. The evolution of reading in the age of digitisation: an integrative framework for reading research. *Literacy* [online]. - [cit. 2016-08-14]. DOI: 10.1111/lit.12086. ISSN 17414350. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/lit.12086>
- MOHAMMAD, Atif, 2009. *Personal Information Environment: A Framework for Managing Personal Files across a Set of Devices*. Dostupné také z: <http://www.collectionscanada.gc.ca/obj/thesescanada/vol2/OKQ/TC-OKQ-2570.pdf>. Master theses.

- ROSE, Ellen, 2011. The phenomenology of on-screen reading: University students' lived experience of digitised text. *British Journal of Educational Technology* [online]. **42**(3), 515-526 [cit. 2016-09-18]. DOI: 10.1111/j.1467-8535.2009.01043.x. ISSN 00071013. Dostupné z: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1467-8535.2009.01043.x>
- ROWSELL, Jennifer, 2014. Toward a phenomenology of contemporary reading. *Australian Journal of Language and Literacy* [online]. **37**(2), 117-127 [cit. 2016-09-18]. ISSN 1038-1562. Dostupné z: <http://www.alea.edu.au/documents/item/892>
- SMITH, Jonathan, P. FLOWERS a M. LARKIN, 2009. *Interpretative phenomenological analysis: theory, method and research*. Los Angeles: SAGE, 225 p.
- WATSON, D., L. A. CLARK a A. TELLEGEN, 1988. Development and validation of brief measures of positive and negative affect: The PANAS scales. *Journal of Personality and Social Psychology* [online]. **54**(6), 1063-1070 [cit. 2016-09-18]. DOI: 10.1037//0022-3514.54.6.1063. ISSN 00223514. Dostupné z: <http://doi.apa.org/getdoi.cfm?doi=10.1037/0022-3514.54.6.1063>
- WOLF, Maryanne, 2008. *Proust and the squid: the story and science of the reading brain*. Repr. Thriplow: Icon.

7 Autorova publikační a lektorská činnost

Relevantní publikace

- BOUDA, Tomáš. Future of Digital Reading Through the Lens of Horizon Scanning. *Proinflow: časopis pro informační vědy*, Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2014, Neueden, č. 2, s. nestránkováno. ISSN 1804-2406.
- BOUDA, Tomáš. Future of Digital Reading through the Lens of Horizon Scanning. In: *Proceedings of the 2 nd International Conference on Human-Computer Interaction*. Prague, 2014, s. 9.
- BOUDA, Tomáš. Problém e-knih je v tom, že nemáme dost dat a analýz. *Knihovnický zpravodaj Vysočina* [online]. 2012, 12 (1) [cit. 2017-01-17]. Dostupné z: <http://kzv.kkvysociny.cz/default.aspx?id=1373>
- BOUDA, Tomáš, Martin HANÁK, Věra JURMANOVÁ VOLEMANOVÁ, Jan KŘÍŽ, Martin KRČÁL, Jan MACH, Jiří PAVLÍK a Antonín POKORNÝ. *Elektronické knihy v českých knihovnách*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 74 s. ISBN 978-80-210-6000-5.

Relevantní konferenční aktivity

- Future of Digital Reading Through the Lens of Horizon Scanning at the 2 nd International Conference on Human-Computer Interaction. Prague, 2014
- Jak zkoumat a navrhovat čtenářský prožitek, Národní seminář informačního vzdělávání (2016), <http://nasiv.kisk.cz/sessions/>
- BOUDA, Tomáš. Zaostřeno na e-knihy (open coffee workshop). 2012.
- BOUDA, Tomáš, Ladislava SUCHÁ a Eva VÍCHOVÁ. České e-knihy v českých knihovnách (konference PARTSIP). 2012.

Studijní pobyt

- Short Time Scientific Mission at the University of Birmingham, Department of English Literature, supervised by Dr. Matt Hayler, Spring 2015.

Projektová činnost

- Diplomant je člen projektu Evolution of reading in the age of digitisation (E-READ) v rámci COST: <http://ereadcost.eu/users/tomas-bouda/>

Lektorské aktivity

- Výuka semestrálního předmětu Interakce člověk-počítač na Masarykově univerzitě v Brně, periodičita: každý jarní semestr, osnova: <https://is.muni.cz/predmet/phil/jaro2017/VIKMB19>

Další záznamy

- BOUDA, Tomáš. User-centered Design and Evaluation of Virtual Worlds. In *2nd Global Conference Experiential Learning in Virtual Worlds*, Praha, 12-14 March 2012. 2012.